

عنوان مقاله:

تحلیل دگرگونی شخصیت شیرین از روایت فردوسی تا روایت نظامی باتکیه بر عناصر گفتمان مدار شاهنامه و خسرو و شیرین

محل انتشار:

متن شناسی ادب فارسی، دوره 9، شماره 4 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

اسما حسینی مقدم - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

ابوالقاسم قوام - دانشیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دکتر علی شریعتی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

خلاصه مقاله:

در این پژوهش تلاش می‌شود تا شخصیت شیرین و دگرگونی آن در دو روایت داستانی شاهنامه و خسرو و شیرین به روش تحلیل گفتمان بررسی شود. نویسندگان می‌کوشند تا نشان دهند چگونه عوامل زبانی و فرازبانی - مانند شرایط اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و تاریخی - و نیز جهان بینی فردوسی و نظامی در بازنمایی این شخصیت مؤثر بوده است. در این جستار افزون بر تغییر گفتمان سیاسی - فرهنگی عصر سامانی و غزنوی به گفتمان عصر سلجوقی، نگرش فردوسی و نظامی به زن نیز بررسی می‌شود تا دریافته شود که این نگرش‌ها تا چه اندازه در دگرگونی شخصیت شیرین تأثیر داشته‌اند. برپایه این پژوهش شیرین در شاهنامه دو چهره متفاوت منفی و مثبت دارد که به سبب جهان بینی طبقاتی و روابط قدرت حاکم بر متن شکل گرفته است. شیرین در خسرو و شیرین به سبب تغییر نوع ادبی متن و برخورد جهان بینانه نظامی با این شخصیت، هویتی متفاوت می‌یابد و از کنیزکی رومی به شاهدختی ارمنی تبدیل می‌شود.

کلمات کلیدی:

شیرین، فردوسی، نظامی، جهان بینی (ایدئولوژی)، تحلیل گفتمان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1182953>

